

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. lapkričio 9 d.*

„Apeliacinis skundas – Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės Sirijos Arabų Respublikai – Ribojamosios priemonės sprendimo priede nurodytam asmeniui – Šio sprendimo galiojimo pratęsimas per procesą Europos Sąjungos Bendrajame Teisme – Pareiškimas dėl ieškinio patikslinimo, pateiktas žodinio bylos nagrinėjimo metu, o ne atskiru dokumentu – Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnis – Versija bulgarų kalba – Bendrojo Teismo sprendimas pripažinti negaliojančiu pirminį sprendimą, kuriuo suinteresuotasis asmuo buvo įtrauktas į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą – Pasibaigęs sprendimo dėl pratęsimo galiojimas – Išlikęs pareiškimo dėl ieškinio patikslinimo dalykas“

Byloje C-423/16 P

dėl 2016 m. rugpjūčio 1 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

HX, gyvenantis Damaske (Sirija), atstovaujamas advokato S. Koev,

apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Sąjungos Tarybai, atstovaujamai I. Gurov ir S. Kyriakopoulou,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai J. C. Bonichot (pranešėjas), A. Arabadjiev, S. Rodin ir E. Regan,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2017 m. birželio 22 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: bulgarų.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu HX prašo panaikinti 2016 m. birželio 2 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *HX / Taryba* (T-723/14, EU:T:2016:332, toliau – skundžiamas sprendimas); juo Bendrasis Teismas, pirma, panaikino 2014 m. liepos 22 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą 2014/488/BUSP, kuriuo įgyvendinamas Sprendimas 2013/255/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Sirijai (OL L 217, 2014, p. 49), ir 2014 m. liepos 22 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 793/2014, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje (OL L 217, 2014, p. 10), kiek šie įgyvendinimo sprendimas ir įgyvendinimo reglamentas buvo susiję su HX, ir, antra, atmetė reikalavimus panaikinti 2015 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2015/837, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/255/BUSP (OL L 132, 2015, p. 82).

Teisinis pagrindas

- 2 Bendrojo Teismo procedūros reglamento redakcijoje, taikytoje byloje, kurioje priimtas skundžiamas sprendimas (toliau – Bendrojo Teismo procedūros reglamentas), 44 straipsnyje pateiktas sąrašas galimų proceso Bendrajame Teisme kalbų, tarp kurių yra bulgarų kalba.
- 3 Bendrojo Teismo procedūros reglamento II antraštinėje dalyje „Kalbų vartojimas“ esančio 45 straipsnio „Proceso kalbos nustatymas“ 1 dalyje nustatyta:

„Tiesioginių ieškinių, kaip jie suprantami pagal 1 straipsnį, atveju proceso kalbą pasirenka ieškovas <...>.“

- 4 Šio reglamento 78 straipsnyje nustatyta:

„1. Kartu su ieškiniu prireikus pateikiami dokumentai, nurodyti [Europos Sąjungos Teisingumo Teismo] Statuto 21 straipsnio antroje pastraipoje.

2. Prie ieškinių, pareiškiamų pagal SESV 272 straipsnį, remiantis Sąjungos arba jos vardu pagal privatinę ar viešąją teisę sudarytos sutarties arbitražine išlyga, pridedamas sutarties, kurioje yra ta išlyga, egzempliorius.

3. Kai ieškovas yra privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, jis kartu su ieškiniu pateikia neseniai išduotą teisinio egzistavimo įrodymą (įmonių registro išrašą, asociacijų registro išrašą ar bet kokią kitą oficialų dokumentą).

4. Kartu su ieškiniu pateikiami 51 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti dokumentai.

5. Jei ieškinys neatitinka šio straipsnio 1–4 dalių reikalavimų, Teismo kancleris nustato protingą terminą, per kurį ieškovas turi pateikti minėtus dokumentus. Jeigu per nustatytą terminą trūkumai nepašalinami, Bendrasis Teismas sprendžia, ar dėl šių reikalavimų nesilaikymo ieškinys yra nepriimtinas kaip netenkinantis formos reikalavimų.“

- 5 Šio reglamento 86 straipsnis „Ieškinių patikslinimas“ suformuluotas taip:

„1. Kai aktas, kurį prašoma panaikinti, visiškai ar iš dalies pakeičiamas kitu aktu, kurio dalykas tas pats, prieš pasibaigiant žodinei proceso daliai arba prieš Bendrajam Teismui priimant sprendimą išnagrinėti bylą nerengiant žodinės proceso dalies ieškovas gali patikslinti ieškinį, kad atsižvelgtų į šią naują aplinkybę.

2. Ieškinys tikslinamas pateikiant atskirą dokumentą per SESV 263 straipsnio šeštoje pastraipoje nustatytą terminą; šiame dokumente gali būti prašoma panaikinti aktą, dėl kurio tikslinamas ieškinys.

3. Pareiškime dėl patikslinimo nurodoma:

- a) patikslinti reikalavimai;
- b) jeigu reikia, patikslinti pagrindai ir argumentai;
- c) jeigu reikia, su patikslintais reikalavimais susiję įrodymai ir pasiūlymai pateikti įrodymų.

4. Pareiškimas dėl patikslinimo pateikiamas kartu su aktu, dėl kurio tikslinamas ieškinys. Jeigu šis aktas nepateikiamas, Teismo kancleris nustato protingą terminą, per kurį ieškovas turi jį pateikti. Jeigu per nustatytą terminą šis trūkumas nepašalinamas, Bendrasis Teismas sprendžia, ar dėl šio reikalavimo nesilaikymo pareiškimas dėl ieškinio patikslinimo nepriimtinas.

5. Pirmininkas nustato terminą, per kurį atsakovas gali pateikti atsiliepimą į pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo, tačiau tai netrukdo Bendrajam Teismui priimti sprendimo dėl šio pareiškimo priimtimumo.

<...>“

6. Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 102 straipsnio 1 dalį:

„Teismo kancleris surašo kiekvieno pasirengimo nagrinėti bylą posėdžio protokolą. Protokolą pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris. Tai yra autentiškas dokumentas.“

7. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 227 straipsnyje numatyta, kad šis reglamentas yra autentiškas visomis jo 44 straipsnyje nurodytomis kalbomis.

Ginčo aplinkybės, ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

8. Apeliantas yra Sirijos pilietybę turintis verslininkas, kuriam buvo nustatytos ribojamosios priemonės pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP). Įgyvendinimo sprendimu 2014/488 apelianto pavardė buvo įtraukta į 2013 m. gegužės 31 d. Sprendimo 2013/255/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Sirijai (OL L 147, 2013, p. 14) priede Nr. I esantį sąrašą, o Įgyvendinimo reglamentu Nr. 793/2014 – į 2012 m. sausio 18 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 442/2011 (OL L 16, 2012, p. 1), priede Nr. II esantį sąrašą. Bendrajame Teisme pareikštu ieškiniu apeliantas prašė panaikinti šiuos įgyvendinimo sprendimą ir įgyvendinimo reglamentą, kiek jie su juo susiję.
9. Kadangi vykstant procesui Sprendimo 2013/255 galiojimas buvo pratęstas Sprendimu 2015/837, apeliantas prašė panaikinti ir pastarąjį, patikslindamas ieškinį, kaip numatyta Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnyje.
10. Pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo jis pateikė per 2015 m. gruodžio 8 d. posėdį, kuriame, kaip jis teigia, iš Europos Sąjungos Tarybos atstovo kalbos sužinojo apie sprendimą dėl galiojimo pratęsimo.
11. Bendrasis Teismas patenkino pradiniame ieškinyje išdėstytus reikalavimus dėl panaikinimo, tačiau pripažino nepriimtiniu pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo. Anot Bendrojo Teismo, šį nepriimtimumą lėmė šio pareiškimo nepateikimas „atskiru dokumentu“, kaip to reikalaujama pagal jo Procedūros reglamento 86 straipsnį.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

- 12 Apeliantas Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą sprendimą, kiek jo rezoliucinės dalies 2 punkte Bendrasis Teismas atmetė reikalavimą panaikinti Sprendimą 2015/837,
 - išnagrinėti bylą iš esmės ir panaikinti Sprendimą 2015/837, kiek jis susijęs su apeliantu,
 - nepatenkinus šių reikalavimų, panaikinti skundžiamą sprendimą, kiek jo rezoliucinės dalies 2 punkte Bendrasis Teismas atmetė reikalavimą panaikinti Sprendimą 2015/837, ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo,
 - priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.
- 13 Taryba Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti visą apeliacinį skundą ir
 - priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

Šalių argumentai

- 14 Apeliantas teigia, kad Bendrasis Teismas klaidingai neatsižvelgė į jo pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo, kuris, nors ir pateiktas žodžiu per teismo posėdį, iki žodinės proceso dalies pabaigos buvo įformintas raštu, įtraukus jį į teismo posėdžio protokolą. Jo nuomone, dėl šios priežasties ir neatsižvelgiant į tai, kad nebuvo pateikta atskiro rašytinio dokumento, jo pareiškimas dėl ieškinio patikslinimo turėjo būti pripažintas atitinkančiu Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnio reikalavimus. Jis taip pat teigia, kad dėl nepateikto atskiro rašytinio pareiškimo kitos šalies interesai nenukentėjo ir Bendrojo Teismo darbas nesutriko.
- 15 Be to, apelianto nuomone, skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes neatsižvelgė į apelianto pasirinktos proceso kalbos – bulgarų kalbos – ypatumus. Bendrojo Teismo procedūros reglamento versijoje šia kalba vartojama dviprasmiška sąvoka, kuri nebūtinai reiškia reikalavimą pateikti pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo atskiru rašytiniu dokumentu.
- 16 Jis taip pat teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė proceso rungtyniškumo principą, kai neskyrė jam papildomo termino pateikti prašymui panaikinti Sprendimą 2015/837, nes apie šį sprendimą jis sužinojo tik per teismo posėdį.
- 17 Taryba teigia, kad pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnio 2 dalį nedviprasmiškai reikalaujama pateikti pareiškimą raštu. Net padarius prielaidą, kad šios nuostatos versija bulgarų kalba skiriasi nuo kitų kalbinių versijų, ši institucija teigia, kad šiai versijai negalima teikti pirmenybės. Anot Tarybos, iš esmės visose kalbinėse versijose vartojamos formuluotės neginčijamai išreiškia būtinumą pateikti atskirą rašytinį dokumentą. Kad ir kaip būtų, šio reglamento viso 86 straipsnio konteksto analizė pakankamai įrodo, jog gali būti kalbama tik apie rašytinius dokumentus, nes minimi prie akto „ pridėti“ dokumentai.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 18 Pirmiausia reikia pažymėti, kad iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog šalių reikalavimams iš esmės būdingas nekeičiamumas (be kita ko, žr. 2010 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Komisija / Portugalija*, C-543/08, EU:C:2010:669, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnyje kodifikuota prieš tai suformuota jurisprudencija dėl galimų šio nekeičiamumo principo išimčių. Taigi šioje apeliacinėje byloje Teisingumo Teismo pateiktos pastabos skirtos tik šiam išimtiniam atvejui.
- 19 Primintina, kad tiesioginio ieškinio pareiškimo atveju pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 45 straipsnį ieškovui leidžiama pasirinkti proceso kalbą. Šiuo atveju Bendrojo Teismo nagrinėtoje byloje, kurioje priimtas skundžiamas sprendimas, HX pasirinko bulgarų kalbą, kurią mokėjo jo advokatas.
- 20 Teisingumo Teisme apeliantas teigia, o Taryba jam neprieštarauja, kad Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnio 2 dalies versiją bulgarų kalba yra neaiški, nes, skirtingai nuo versijų anglų (*separate document*) ir prancūzų (*acte séparé*) kalbomis, šios nuostatos versijoje bulgarų kalba vartojama ne sąvoka „dokumentas“, o „molba“ (prašymas). Ši sąvoka nebūtinai reiškia rašytinės formos reikalavimą, nes bendresne prasme ji reiškia valios pareiškimą, kuris gali būti atliktas ir žodžiu, ir raštu.
- 21 Taigi negalima atmesti galimybės, kad šis neaiškumas paskatino apelianto atstovą manyti, jog pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo galima pateikti žodžiu per posėdį, kuriame, jo teigimu, jis sužinojo apie šio prašymo dalyku esantį sprendimą. Be to, ši apeliantui susidariusi įspūdi galėjo patvirtinti aplinkybė, kad jo pareiškimas buvo įtrauktas į teismo posėdžio protokolą, kuris yra autentiškas dokumentas pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 102 straipsnio 1 dalį.
- 22 Jeigu Bendrasis Teismas manė, kad taip pateiktas pareiškimas dėl ieškinio patikslinimo neatitiko jo Procedūros reglamente numatytos formos, jis turėjo bent jau nurodyti apeliantui šio padarytą klaidą ir suteikti jam galimybę ją ištaisyti.
- 23 Kaip generalinė advokatė pažymėjo savo išvados 33 ir 34 punktuose, nors visiškai pagrįsta kelti tam tikrus formos reikalavimus dėl ieškinio patikslinimo, tokie reikalavimai egzistuoja ne *causa sui*. Priešingai, jų paskirtis yra užtikrinti proceso rungtyniškumą ir gerą teisingumo vykdymą.
- 24 Šiuo aspektu paties Bendrojo Teismo procedūros reglamento 86 straipsnio 3 ir 4 dalyse numatyta, kad, nesilaikius tam tikrų pareiškimo dėl ieškinio patikslinimo pateikimo formos reikalavimų, toks pareiškimas nebūtinai tampa nepriimtinas. Tokia pati diskrecija suteikta Bendrajam Teismui dėl ieškinio priedų, nes Procedūros reglamento 78 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad teismo kancleris suteikia galimybę ištaisyti trūkumus, o to nepadarius, Bendrasis Teismas vis tiek gali pripažinti ieškinį priimtinu.
- 25 Šios išvados negali tinkamai paneigti Tarybos argumentas, grindžiamas, pirma, aplinkybe, kad apelianto nurodytas neaiškumas yra tik Bendrojo Teismo procedūros reglamento versijoje bulgarų kalba, ir, antra, Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal kurią būtinumas Sąjungos teisę aiškinti ir taikyti vienodai neleidžia atskirai vertinti jos nuostatos kuria nors viena kalba, o reikalauja ją aiškinti atsižvelgiant į visas kalbines versijas ir remiantis jos rengėjo valia (šiuo klausimu žr. 1969 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Stauder*, 29/69, EU:C:1969:57, 3 punktą; 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Ferriere Nord / Komisija*, C-219/95 P, EU:C:1997:375, 15 punktą ir 2015 m. spalio 15 d. Sprendimo *Grupo Itevelesa ir kt.*, C-168/14, EU:C:2015:685, 42 punktą).
- 26 Iš tiesų, kalbant apie nuostatą, įtvirtintą Sąjungos teismo Procedūros reglamente, kurį pats šis teismas priėmė ir paskelbė autentišku visomis proceso kalbomis pagal kartu vertinamus šio reglamento 44 straipsnį ir 227 straipsnio 1 dalį, pažymėtina, kad jeigu iš bylos šalių būtų reikalaujama remtis visomis šio reglamento kalbinėmis versijomis siekiant išvengti nepriimtino dėl galimo jo versijos

proceso kalba skirtumo, tai prieštarautų jų teisei kreiptis į Sąjungos teismą jų pačių pasirinkta oficialiąja kalba, išplaukiančiai iš SESV 20 straipsnio 2 dalies d punkto, 24 straipsnio ketvirtos pastraipos ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 45 straipsnio.

- 27 Taigi Bendrasis Teismas klaidingai atmetė kaip nepriimtina HX pareiškimą dėl ieškinio patikslinimo vien todėl, kad jis nebuvo pateiktas atskiru rašytiniu dokumentu, prieš tai nepasiūlęs HX ištaisyti šio trūkumo.
- 28 Vadinasi, reikia panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą ir nebūtina nagrinėti apeliacinio skundo antrojo pagrindo.

Dėl pirmojoje instancijoje pateikto pareiškimo dėl ieškinio patikslinimo

- 29 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, kai Bendrojo Teismo sprendimas yra panaikinamas, Teisingumo Teismas pats gali priimti galutinį sprendimą, jeigu toje bylos stadijoje tai galima daryti. Ši nuostata taikytina nagrinėjamu atveju.
- 30 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją suinteresuotumas pareikšti ieškinį ir ieškinio dalykas turi egzistuoti ne tik pareiškiant ieškinį, bet ir išlikti iki teismo sprendimo priėmimo, antraip nebūtų pagrindo priimti sprendimą. Tai reiškia, kad dėl savo rezultato ieškinys turi galėti suteikti naudos jį pareiškusiai šaliai (1995 m. spalio 19 d. Sprendimo *Rendo ir kt. / Komisija*, C-19/93 P, EU:C:1995:339, 13 punktas; 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Wunenburger / Komisija*, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42 punktas ir 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Abdulrahim / Taryba ir Komisija*, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 61 punktas).
- 31 Šiuo aspektu reikia priminti, kad HX iš esmės pageidauja pirmojoje instancijoje pareikštą pirminį ieškinį dėl Įgyvendinimo sprendimo 2014/488, kuriuo jo pavardė įrašyta į Sprendimo 2013/255 priede Nr. I esantį sąrašą, panaikinimo patikslinti taip, kad juo būtų reikalaujama taip pat panaikinti sprendimą dėl šio sąrašo galiojimo pratęsimo dar vieniems metams.
- 32 Vis dėlto, kadangi skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 1 punktu, kuris įsiteisėjo, nes apeliaciniu skundu šioje byloje ginčijamas tik to sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktas, Įgyvendinimo sprendimas 2014/488 panaikintas atgaline data, pripažintina, kad apelianto pavardė niekada nebuvo įtraukta į Sprendimo 2013/255 priede Nr. I esantį sąrašą.
- 33 Taigi panaikinus Sprendimą 2015/837, kuriuo šio sąrašo galiojimas buvo pratęstas, apeliantas negautų jokios papildomos naudos, be tos, kurią jis jau gavo panaikinus Įgyvendinimo sprendimą 2014/488, kuriuo jo pavardė įtraukta į šį sąrašą.
- 34 Vadinasi, nebėra pagrindo priimti sprendimą dėl pareiškimo dėl HX pirmojoje instancijoje pareikšto ieškinio patikslinimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 35 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 36 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal to reglamento 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

37 Kadangi HX reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Tarybos ir ši pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos jos pačios ir HX bylinėjimosi išlaidos, patirtos pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2016 m. birželio 2 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimo *HX / Taryba* (T-723/14, EU:T:2016:332) rezoliucinės dalies 2 punktą.**
- 2. Nebėra pagrindo priimti sprendimą dėl pareiškimo patikslinti HX Europos Sąjungos Bendrajame Teisme pareikštą ieškinį.**
- 3. Priteisti iš Europos Sąjungos Tarybos jos pačios ir HX bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.**

Parašai.